

**ZALA MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL**

Ügyiratszám: ZAR/097/00776-6/2015.

Tárgy: Gyenesdiás Alsógyenesi Strand
fürdővíz profil felülvizsgálata

Ügyintéző: Dr. Cseh Miklós

Hiv. szám:

Telefon: 92/549-181

Melléklet:

HATÁROZAT

A Zala Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya a fürdővízprofil felülvizsgálatára irányuló hivatalból indított eljárásában a Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata (8315 Gyenesdiás, Kossuth Lajos u. 97.; KSH: 15435848-8411-321-20; KÜJ: 100130823) üzemeltetésében lévő Gyenesdiás településen található **Balaton tavi Alsógyenesi Strand**

fürdővíz profilját az alábbiak szerint állapítja meg:

1. A fürdővíz neve: Gyenesdiás, Alsógyenesi Strand
2. A fürdővíz rövid neve: Alsógyenesi Strand
3. A fürdővíz azonosító jele: HUBW 02005
4. Az ellenőrzési (monitoring) pont elhelyezkedése: N 46.7629, E 17.2782
5. Az illetékes hatóságok megnevezése:
 - Zala Megyei Kormányhivatal Keszthelyi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztály
 - Zala Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
 - Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

6. Az illetékes hatóságok elérhetősége:

Zala Megyei Kormányhivatal Keszthelyi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztály
8360 Keszthely, Kossuth u. 42.

Tel.: 83/515-220

Fax: 83/515-221

E-mail: titkarsag.keszthely@nydr.antsz.hu

Zala Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály

8900 Zalaegerszeg, Göcseji u. 24.

Tel.: 92/549-180

Fax: 92/318-443

E-mail: titkarsag.zala@nydr.antsz.hu

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI FŐOSZTÁLY

8900 Zalaegerszeg, Göcseji u. 24. Pf. 41.

Telefon: (36 92) 549 180, Fax: (36 92) 318 443, E-mail: titkarsag.zala@nydr.antsz.hu, Honlap: www.kormanyhivatal.hu/hu/zala

Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
9700 Szombathely, Ady tér 1.
Tel.: 94/513-430
Fax: 94/513-437
E-mail: vas.mki@katved.gov.hu

Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Igazgató-helyettesi Szervezet
Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály
8000 Székesfehérvár, Szent Flórián krt.2.
Tel.: 22/512-150
Fax: 22/512-168
E-mail: fejer.vizugy@katved.gov.hu

7. A fürdővíz aktuális osztályozása: tűrhető
8. A fürdővíz profil soron következő felülvizsgálata: 2018.
9. A felülvizsgálat indoka: Az OKK-OKI 2011.-2014. évre vonatkozó minősítése „tűrhető”, ezért a 78/2008. (IV.3.) Korm. rendelet 5. mellékletének 2. pontja szerint a felülvizsgálat 3 évente esedékes, azaz 2018. év
10. Tagállam: Magyarország
11. Megye: Zala megye
12. Település megnevezése: Gyenesdiás
13. A víz földrajzi neve: Balaton
14. A fürdővíz, továbbá az érintett fürdővíz vízgyűjtő területére eső, esetleges szennyezés forrását képező egyéb felszíni vizek fizikai, földrajzi és hidrológiai jellemzői:

A felső triász dolomitok repedezett kőzetek lévén, repedésrendszerükben és helyenként barlangrendszerükben vizet tárolhatnak, víztartók.

A Keszthelyi-hegység 260–420 m tengerszint feletti magasságra felnyúlik. A triász dolomitra hulló csapadék ebbe szivárog és kb. 120–130 m tengerszint feletti magassággal egységes karsztvíztűkőr alakult ki benne. A magasan összegyűlő karsztvíz a mélyebben fekvő hegységperemek felé szivárog és ott források alakjában a felszínre tör.

Igen sok forrás alakult ki a Keszthelyi-hegység peremén Balatonederics–Gyenesdiás–Keszthely vonulatában, főleg a 71-es út és a Balaton között, ahol a terepszint már 120 mBf körül van, tehát alacsonyabb a karsztvíz nívónál. A források itt 110–115 mBf szinten fakadnak, áttörve a dolomitra ráfeküdt iszapos, agyagos fedőréteget.

Gyenesdiás község földrajzi, morfológiai tekintetben két nagytáj találkozásánál található.

A település É-i közigazgatási határa a Keszthelyi-hegység révén a Dunántúli-középhegység, míg D-i határvonala, mint Balaton parti település a Dunántúli dombság nagytájak találkozásánál helyezkedik el. A hegység D-i lejtői és a parti sáv a Balaton medence középtájon belül a Keszthelyi Riviéra elnevezésű kistájegységet alkotja.

A felszínen túlnyomórészt triász dolomit és mészkő van, a hegység előterében és a belső medencékben az alaphegység 60-80 m mélyen található. A Keszthelyi hegység a felső-pannonig szárazulat volt, erősen karsztosodott és erodálódott. A felső-pannon idején az üledék rétegek valószínűleg teljesen elfedték, mely alól a pleisztocén kéregmozgások során emelkedett ki, a fedőhegységi üledék egyidejű lepusztulásával.

A térségben a talajvíz általánosan hiányzik, csak a hegységhez délről csatlakozó allúviumon jelentkezik, kb. 4-5 m mélységben. Az első vízszint, jellemzően karsztvíz. A karsztvízszintek az

intenzív beszivárgás helyein 130 mBf (Balti tenger feletti magasság), a hegység megcsapolási pontjain 110 mBf szinten jelentkeznek, jellemző karsztvízszint a 120 mBf. A felszín alatti vizek forrás alakjában bukkannak fel Gyenesdiás térségében is, pl. a János-forrás, Festetics-forrás.

Festetics-forráscsoport

A Festetics-forrás környékének területéről részletes mélyföldtani információk nem állnak rendelkezésre, mert nagy mélységű szerkezetkutató fúrások a térségben nem létesültek, Emiatt nem tudjuk pontosan, hogy a karbonátos vízadó kőzet milyen mélységben helyezkedik el. A területen elsősorban építésföldtani fúrásokból nyerhetünk információkat, de ezek a fúrások csupán 10-15 méter mélységűek.

A sekély mélységű fúrások, az újonnan fúrt kutak adatai alapján a fedő réteg a forrás közvetlen környékén tözeges kőzetlisztes, homokos öszlet, mely a Balaton felé egyre tözegesebbé válik, míg É felé változatos összetételű homoklisztes, agyagos, homokos pataküledék található, a hegylábak felé egyre durvább szemcseméretben.

A törmelékűvek egészen a karsztos kibúváásokig felnyúlnak. Gyenesdiás - Vonyarcvashegy területén a karszt kiugró peremei közé beékelődve, viszonylag magas térszínen is megtalálhatók.

A Festetics forrás, a hegylábi területektől távolabb, lényegében a folyami homokkal borított lapos területen található.

A forrás jellegéből adódóan a feltörési hely környezetében egy sasbércre feltételezhetünk, amely lényegében a forrásfoglalások alatti területen helyezkedik el. A forrás feltételezett geológiai viszonyait tehát úgy lehet elképzelni, hogy a karsztos kőzet a hegylábi terület É-i részén lezökken, és minimum 40-50 méteres terep alatti mélységben tart a Balaton felé, majd a források vonalát követően, ahol a kőzet sasbércszerűen kiemelkedik, ismét a mélybe süllyed, vagy kiékelődik.

A Festetics vízmű forrásának vízgyűjtője, az itt kitermelt víz utánpótlási területe a Keszthelyi-hegység karsztos beszivárgási területe, mely része a közephegységi főkarsztvíz tárolónak. Az egységes víztartóban az utóbbi évtizedekben lejátszódott folyamatok közül a tároló túltermelése következtében végbement nyomáscsökkenés a térségben kevéssé volt érezhető. A hetvenes évek elejétől a kilencvenes évek elejéig tartó két évtized csapadékhiánya, és a nyirádi bányavíz termelés miatt készletcsökkenés volt a jellemző, majd a tároló regenerálódása, és az 1996-tól csapadékosabbá vált időjárás miatt a karsztvízszint növekedés a Keszthelyi-hegységben mindenütt jelentkezett.

A Keszthelyi-hegységi karsztvízszint alakulásának vizsgálatához a hetvenes, majd a nyolcvanok évek végén észlelő kutakat fúrtak, a nyomás alatti karszt feltárására.

A hegységben a legmagasabb karsztvízszinteket a hegység É-i részén, a beszivárgási területek közelében, Zalaszántó és Várvölgy közötti területeken mérték a hetvenes évek elején, kb. 125-132 mBf értékeken.

A legalacsonyabb, 105-109 mBf körüli szintek a hegység D-i felének meghatározó megcsapolási pontjain, Gyenesdiás, Vonyarcvashegy, Balatongyörök forrásainál mérhetők. A kis hozamú Szt. Mihály forrást leszámítva, a legalacsonyabban fakadó forrás éppen a Festetics-forrás, amely kb. 107 mBf szinten fakad.

Elsősorban a két szomszédos – János- és Festetics forrásokra jellemző, hogy a vízadó triász dolomit a forrásoktól csak nagyobb távolságra bukkan a felszínre.

A terület áramlási viszonyai szempontjából meghatározó az, hogy a forrás fakadási helye és a beszivárgási terület között a karsztos kőzet nincs a felszínen, hanem helyenként több tíz méter vastagságú negyedkorú, finomszemcsés, agyagos üledéktől fedetten a felszín alatt található.

A Keszthelyi-hegység területén található észlelő kutak adatai alapján a vízszint esése a hegység belsejétől a peremek felé, az áramlási irány mentén nagyjából 10,5 m/km.

A Festetics-forrás kitermelt vize két irányban kerülhet napjainkban hasznosításra.

A szivattyúk általában a vonyarcvashegyi felső zóna vízellátását biztosító 600 m³-es tározóra dolgoznak. Amennyiben a távvezetéken nyomásesés keletkezik, úgy a szivattyúk a regionális rendszerre dolgoznak.

Szent János-forráscsoport

A Balaton-parton, végig a mélybesüllyedt dolomiton, kavicsos, konglomerátumos réteg ül, amely viszont iszappal van letakarva. Ennek következtében azokon a helyeken, ahol a terep a források kilépési szintjénél, kb. 133–115 m A.f.-nél alacsonyabb, a murvás, konglomerátumos réteg és a dolomit vize nyomás alá kerül.

Ha e rétegeket 15-30 m mély fúrásokkal itt megnyitjuk, túlfolyó vizet kapunk. (Ilyen volt az 1962. januárjában történő harmadszori /1902 és 1913 után/ forrásfoglalás Gyenesdiáson a János-forrás vidékén is!)

A János-forrás kb. 1300 l/min átlagos hozamú és hőmérséklete hasonló az Erzsébet-forráséhoz: 14 °C –os átlagosan.

A forrás területéről érkező összefolyó karsztvizeket a gyűjtőkútba telepített szivattyúk szükség szerint két irányba továbbíthatják. Közvetlenül a főművi regionális hálózatra, illetve a vonyarcvashegyi Festetics-forrás irányába.

Bővizű ez a források sorozat, amelynek egyike fölé Nemes Talabér János (a Gyenesdiáson született Talabér János költő /† 1899/ atyja) 1828-ban a hidak, források és átkelők védőszentjének Nepomuki Szent János szobrát állíttatta, s erről a kitűnő vizű forrás a Szt. János-forrás nevet kapta. (DARNAY DORNYAI 1936)

A védterületen kívüli forrás hosszú időn át elapadt, a forráskút és környéke sokáig nagyon elhanyagolt állapotban volt.

15. A cianobaktérium és makrofiton szaporodási potenciáljának értékelése: A vizsgált időszakban kék alga elszaporodás nem fordult elő.
16. Rövid távú szennyezés veszélyének fennállása esetén: 2014-ben rövid távú szennyeződés volt tapasztalható.
17. Azon szennyezési okok, szennyezési források meghatározása és értékelése, amelyek a fürdővizekre hatással lehetnek és károsíthatják a fürdőzők egészségét:

A strand a Balaton közvetlen vízgyűjtőjén helyezkedik el. A víz minőségét befolyásolhatják a strand környékének befolyó vizei, illetve a Keszthelyi-medence vizének minősége, amely nagyban függ a Zalán érkező víz paramétereitől. A Zala folyó vízgyűjtőjén 11 db szennyvíztisztító üzemel, a tisztított szennyvíz közvetett illetve közvetlen befolyással folyóba kerül.

A területen a Balaton közvetlen vízgyűjtőjét érintő jelentős ipari, mezőgazdasági szennyező források nem ismeretesek.

Keszthely város csapadékvizei- nagyrészt a Büdös-árkon keresztül (a Helikon és a Libás strandok között) – a Balatonba kerülnek.

A terület jelentős vízfolyása még az önálló víztestként nyilvántartott Csókakő-patak, amely a Keszthely Déli szabadstrand alatt torkollik a Balatonba és szintén érkeznek rajta csapadékvizek is.

Fennáll a potenciális veszélye annak, hogy a parthoz esetleg közelebb eső burkolt terekről szennyező anyagok (főként szénhidrogén-származékok) kerülhetnek a csapadékvíz-gyűjtő rendszerbe, s onnan a Balatonba.

A település rendelkezik szennyvízcsatorna hálózattal, a szennyvizet a keszthelyi szennyvíztisztító telep fogadja.

Veszélyforrások lehetnek az illegális csapadékvíz bevezetések és a szennyvíz aknáknak tömítetlensége, a nem vízzáró szennyvíz- és csapadékvíz aknafedelek is.

18. Egyéb a fürdővízprofil megállapítása szempontjából fontos információkat és térképeket jelen határozat 1. számú melléklete tartalmazza.

A fürdővízprofilokat a Korm. rendelet 5. mellékletében előírtaknak megfelelően rendszeresen felül kell vizsgálni és frissíteni kell.

Az ügyben a Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (9700 Szombathely, Ady tér 1.) szakhatóságként járt el, és a 2015. szeptember 2.-án kelt, 36800/3941-2/2015.ált számú szakhatósági állásfoglalásában az alábbiakat állapította meg:

„A fürdővízprofil felülvizsgálatához kikötés nélkül hozzájárulok.”

Az ügyben a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály (8000 Székesfehérvár, Szent Flórián krt. 2.) szakhatóságként járt el, és a 2015. augusztus 13-án kelt, 35700/10430-1/2015.ált.számú szakhatósági állásfoglalásában az alábbiakat állapította meg:

„ A Zala Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály (8900 Zalaegerszeg, Gőcseji u. 24.) által a gyenesdiási Alsógyenesi Strand, mint természetes fürdővíz vonatkozásában fürdővízprofil megállapítására irányuló hivatalból indított eljárásban szakhatóságként hozzájárulásomat megadom.”

Döntésem ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz címzett, de a Zala Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályához kettő példányban benyújtandó fellebbezéssel élhet. A fellebbezési eljárás illetéke 5000.Ft, amelyet az iraton illetékbélyegben kell leróni.

INDOKOLÁS

A Zala Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya 2015. augusztus 5.-én hivatalból eljárást indított a Gyenesdiás, Alsógyenesi Strand fürdővíz profiljának felülvizsgálata érdekében.

A természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6. § (1) és (2) bekezdése értelmében a fővárosi és megyei kormányhivatalok – hivatalból indított eljárásban – minden fürdővíz profilját megállapítja az 5. mellékletben foglalt előírásoknak megfelelően. Egy fürdővízprofil vonatkozhat egy vagy több összefüggő fürdővízre. A fürdővízprofilokat az 5. mellékletben előírtaknak megfelelően rendszeresen felül kell vizsgálni és frissíteni kell.

A Korm. rendelet 5. számú mellékletének 2. pontjában foglaltak szerint ha a fürdővíz osztályozása „jó”, „tűrhető” vagy „kifogásolt”, a fürdővíz profilját rendszeresen felül kell vizsgálni, és ki kell értékelni, hogy az 1. pontban felsorolt szempontok közül megváltozott-e valamelyik. Szükség esetén ezt frissíteni kell. A felülvizsgálat tárgyát és gyakoriságát a szennyezés természete és súlyossága alapján kell meghatározni. Ezek tartalmának és gyakoriságának legalább az alábbi táblázatban meghatározottaknak kell megfelelnie.

A fürdővizek osztályozása	„Jó”	„Tűrhető”	„Kifogásolt”
Felülvizsgálatokat kell tartani legalább	4 évente	3 évente	2 évente

Abban az esetben, ha a fürdővizet előzetesen a „Kiváló” osztályba sorolták, a fürdővíz profilját csak akkor kell felülvizsgálni, és ha szükséges, frissíteni, ha az osztályozás „jó”, „tűrhető” vagy „kifogásolt” minősítésre változik.

Abban az esetben, ha a fürdővíz területén vagy annak közelében jelentős építési munka folyik, vagy az infrastruktúra jelentősen megváltozik, a fürdővíz profilját frissíteni kell a következő fürdősi idény kezdete előtt.

A fürdővíz osztályba sorolása tűrhető minősítést kapott a fürdővíz 2011-2014. évi vizsgálati eredményei alapján.

Hatóságom a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Ket.) 44. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel megkereste az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról, a népegészségügyi szakigazgatási feladatok ellátásáról, valamint a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 323/2010. (XII.27.) Korm. rendelet 23. § (3) bekezdése alapján a Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot és a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, mint az ügyben érintett szakhatóságokat.

A fenti szakhatóságok a fürdővízprofil felülvizsgálatához hozzájárultak.

Fentiek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint állapítottam meg a Gyenesdiás, Alsógyenesi strand fürdővíz profilját, és a következő felülvizsgálat esedékességének időpontját.

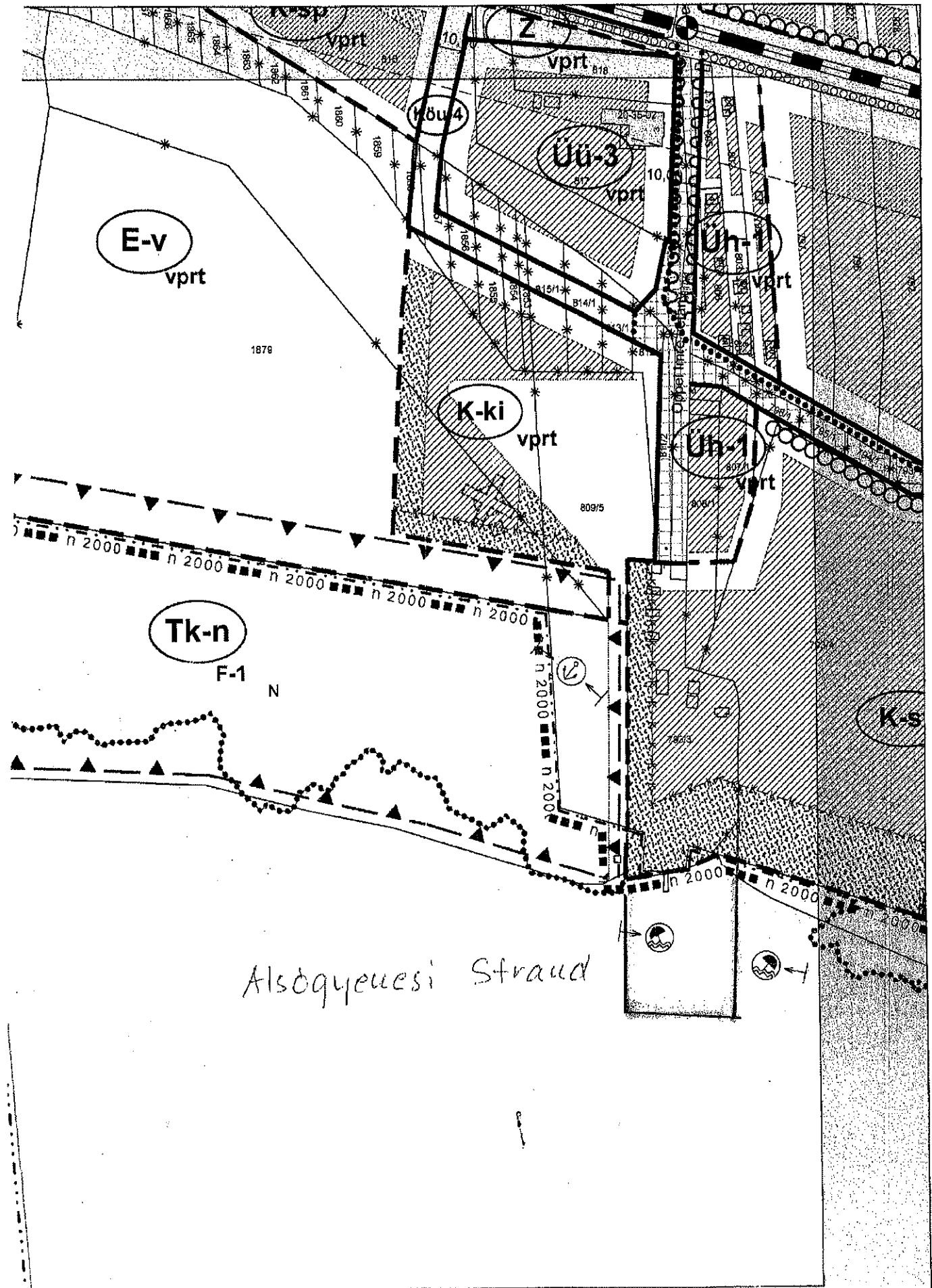
Határozatomat a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6. (1) bekezdésében biztosított hatáskörömben, valamint az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról, a népegészségügyi szakigazgatási feladatok ellátásáról, valamint a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 323/2010. (XII.27.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése szerinti illetékességgel eljárva hoztam meg.

A fellebbezés lehetőségéről a Ket. 98. § (1) bekezdése, valamint a 99. § (1) bekezdése alapján adtam tájékoztatást. A jogorvoslati díj mértékét az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 29. § (2) bekezdése alapján állapítottam meg.

Zalaegerszeg, 2015. szeptember 28.

Dr. Paizs Teréz
főosztályvezető
megyei tisztifőorvos

Alsõqyeesi Straud